

MINI-RAPORT DEBATA 15. Republika Węgierska

MIEJSCE DEBATY: Republika Węgierska

DATA DEBATY: 20.03.2018

UCZESTNICY DEBATY:

W debacie wzięło udział 30 uczestników. Wśród gości debaty znaleźli się reprezentanci następujących instytucji samorządowych, prywatnych oraz organizacji pozarządowych. Wśród nich m.in. wymienić można przedstawicieli:

1. NHKV Plc - National Coordination of Waste Management and Asset Management
2. Ministry of Agriculture - Hungarian Government
3. Hortobágyi Nonprofit Kft.
4. Research Institute of Agriculture - Hungary
5. Hortobágy National Park Directorate - Hungary
6. Water Management Directorate - Hungary
7. NHSZ Miskolc Kft. – National Waste Management Services Miskolc Ltd.

8. Municipality of the City of Budapest
9. WESSLING Hungary Environmental, Food safety, Health and Quality Service Kft.
10. The Chemical Research Centre of the Hungarian Academy of Sciences
11. Ministry of National Development - Hungarian Government
12. TRENECON Tanácsadó és Tervező Kft. – Consulting and design company
13. MTA ATK - Centre for Agricultural Research, Hungarian Academy of Sciences
14. Alginit Kft. – Mining company
15. Obudai Egyetem – Obuda University

Rys. 1 Wystąpienie przedstawicielki węgierskiego Ministerstwa Rolnictwa

Rys. 2 Prezentacja wygłoszona przez koordynatora projektu LifeCogeneration.pl – A. Primusa

Rys. 3 Uczestnicy debaty

A. CHARAKTERYSTYKA REGIONU

Węgry zlokalizowane są w środkowej części Europy. Graniczą od północy ze Słowacją, od wschodu z Ukrainą oraz Rumunią, od południa z Serbią, od południowego zachodu z Chorwacją oraz Słowenią, a od zachodu z Austrią. Zamieszkiwane są przez ok. 10 mln obywateli. Od 2004 r. przynależą do krajów wspólnoty europejskiej.

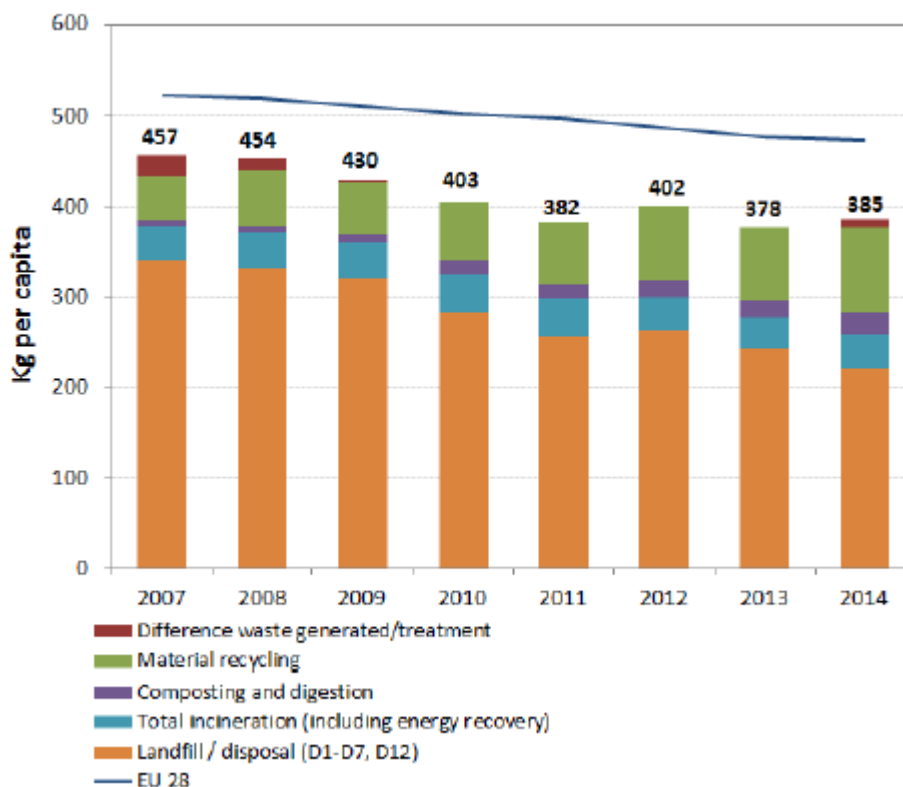

Rys. 4. Lokalizacja Węgier

Gospodarka odpadami na Węgrzech regulowana jest następującymi aktami prawnymi: Act on Environmental Protection (Act LIII of 1995/2015), Environmental Product Fee Act (LVI z 1995) oraz Waste Management Act (Act CLXXXV 2012). Działania krótko oraz długoterminowe dotyczące zagadnień związanych z gospodarką odpadami zapisano w National Waste Management Plan, który realizowany jest na szczeblu krajowym i lokalnym w odniesieniu do różnych rodzajów odpadów.

GOSPODARKA ODPADAMI

W 2015 r. na Węgrzech wytworzonych zostało ok. 3,8 mln. odpadów komunalnych co w przeliczeniu na jednego mieszkańca daje ok. 377 kg. Sposób zagospodarowania wytworzonych odpadów przedstawiono na rysunku 5.

Rys. 5. Zagospodarowanie odpadów w latach 2007-2014 w przeliczeniu na jednego mieszkańca

Najpopularniejszą metodą unieszkodliwiania odpadów pozostaje składowanie. Rocznie na składowiska deponowanych jest 57-65% wytworzonych odpadów. Odzyskowi materiałowemu poddawanych jest 21-31% wytworzonych odpadów, kompostowaniu ok 5% oraz termicznemu przekształcaniu ok 9%. Podstawową jednostką odpowiedzialną za realizację systemu gospodarki odpadami jest gmina. Od 2013 r. odbiór odpadów realizowany jest przez firmy posiadające 51% udział państwa lub gminy. Ma to ułatwić kontrolę nad sposobem zagospodarowania odbieranych odpadów. Od 2015 oddzielnie odbierane są odpady frakcji zbieranych selektywnie. Odpady kierowane są do stacji mbp skąd wydzielane są surowce wtóre nadające się do recyklingu. Uzupełnieniem systemu jest działający zakład termicznego przekształcania odpadów komunalnych w Budapeszcie.

Skład materiałowy wytwarzanych odpadów przedstawiono w tabeli 1.

Tabela 1. Morfologia wytworzonych odpadów

Lp.	Rodzaj	Udział, %
1	Odpady organiczne	22,6
2	Plastiki	14,5
3	Szkło	12,9
4	Metal	2,2
5	Odpady pozostałe	44,3

Największy udział w wytworzonych odpadach mają „odpady pozostałe” w ilości >40%. Największy udział wśród odpadów zbieranych selektywnie odnotowany został w przypadku plastików i wynosi ok. 14,5%. W najmniejszej ilości wytwarzane są odpady z metalu w ilości 2,2%. Realizowany system selektywnej zbiórki umożliwia osiągnięcie następujących poziomów odzysku.

Tabela 2. Wysokość osiągniętego poziomu odzysku

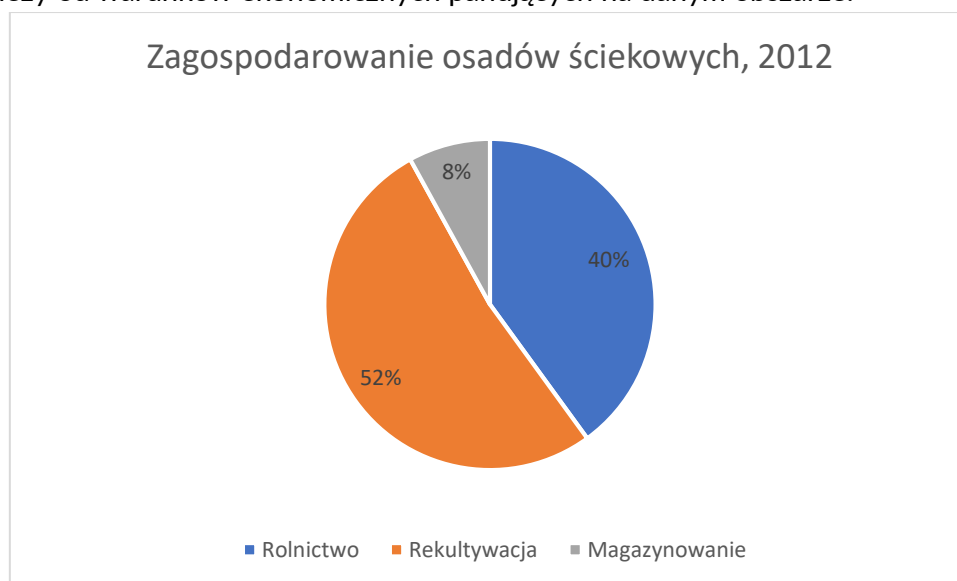
Lp.	Rodzaj	Udział, %
1	Papier i tektura	87
2	Plastik	55,5
3	Metal	94,6
4	Szkło	32,4
	Ogółem	60,3

OSADY ŚCIEKOWE

Roczna produkcja osadów ściekowych wynosi ok. 900 Mg. Ich stopień uwodnienia szacowany jest na ok 25-30%. W całym kraju funkcjonuje 16 oczyszczalni ścieków w których realizowane jest beztlenowe oczyszczanie ścieków. W 11 z nich z otrzymanego gazu produkowana jest energia elektryczna w ilości 9.2 MW. Produkowany osad ściekowy jest dobrej jakości i spełnia wymagania przewidziane dla rolniczego wykorzystania osadów. Szacuje się, że ok. 30% powierzchni Węgier można przeznaczyć do pod rolnicze wykorzystanie osadami ściekowymi

Prowadzona polityka w zakresie wykorzystania osadów ściekowych nie przewiduje, aby zmniejszyć poziom ich rolniczego wykorzystania.

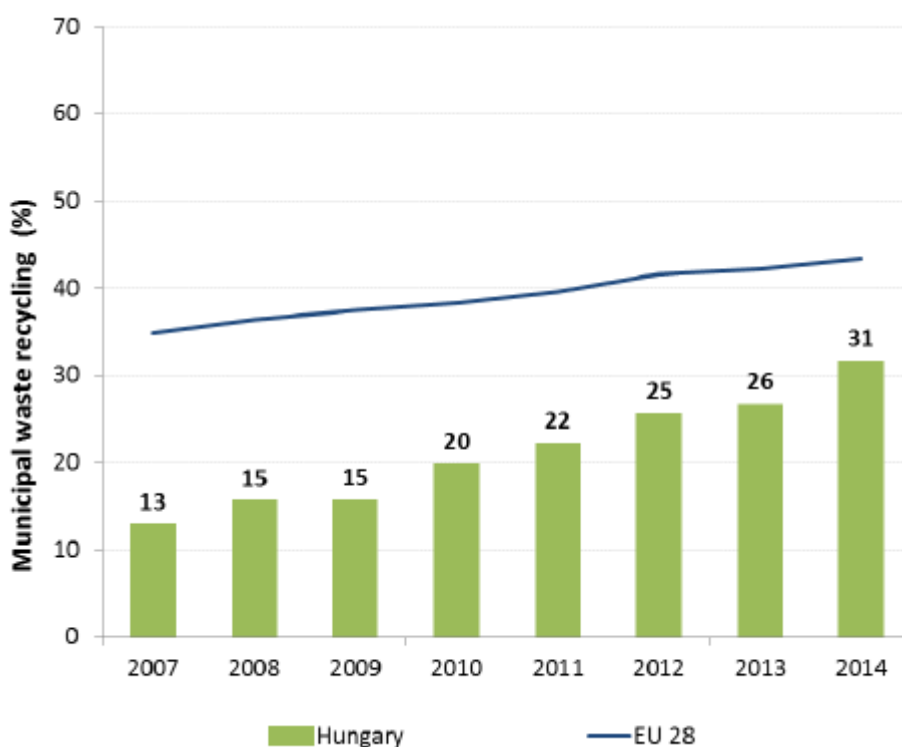
Sposób utylizacji lub wykorzystania osadów ściekowych nie jest jednolity w całym kraju i zależy od warunków ekonomicznych panujących na danym obszarze.

Rys. 6. Wykorzystanie produkowanych osadów ściekowych

B. PROBLEMY W GOSPODARCE ODPAĐAMI I OSADAMI ŚCIEKOWYMI W REGIONIE

Zdefiniowanym problemem w zakresie gospodarki odpadami jest brak objęcia system selektywnej zbiórki wszystkich mieszkańców. Obserwowana jest duża ilość odpadów składowana w miejscach do tego nieprzystosowanych, co należy wyeliminować. Gminy nie posiadające odpowiednich narzędzi oraz infrastruktury umożliwiającej realizację zadań przewidzianych w Environmental and Energy Efficiency Operational Programme 2014-2020.

Gospodarowanie odpadami w Węgrzech wymaga udoskonalenia. Obserwowana jest niewystarczająca ilość nowoczesnych rozwiązań technicznych które pomogłyby zwiększyć poziom recyklingu redukując ilość deponowanych odpadów do składowania. W 2014 osiągnięto 31% poziom recyklingu co stanowi wartość poniżej przeciętnej w odniesieniu do krajów członkowskich. Dominującym sposobem zagospodarowania osadów ściekowych jest ich rolnicze wykorzystanie. Produkowany jest osad dobrej jakości spełniający wymagania przewidziane dla kompostu z osadu. Węgierskim władzom zależy, aby obecny udział osadów wykorzystanych rolniczo pozostał na stałym poziomie.

Rys. 7 Osiągnięty poziom recyklingu na Węgrzech w latach 2007-2014

Wg raportu Komisji Europejskiej u podstaw problemu odstępstw pomiędzy osiągnięciami krajów wspólnoty europejskiej, a Węgrami należy wymienić:

- brak współpracy między szczeblami administracyjnymi,
- niewystarczający poziom segregacji odpadów;
- brak rozwoju infrastruktury do selektywnej zbiórki odpadów;
- zbyt duży poziom przekierowania odpadów biodegradowalnych na składowiska;

- brak zachęty do gospodarowania odpadami zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami;

C. NAJLEPSZE PRAKTYKI W REGIONIE

W 2003 roku Węgry przyjęły pierwszy krajowy i regionalny plan gospodarki odpadami, który w latach późniejszych ulegał stosownym modyfikacjom. Wyznaczone zostały cele polegające na osiągnięciu odpowiednich poziomów odzysku i recyklingu frakcji materiałowych odpadów: metalu, szkła, papieru, oraz odpadów zielonych powyżej 40%, a w roku 2020 więcej niż 50%. Wśród innych celów wskazano: ograniczenie ilości wytwarzanych odpadów, ograniczenie deponowania odpadów na składowisko, rozwój systemu selektywnej zbiórki odpadów oraz wydzielenie odpadów, które można przygotować do ponownego użycia. W kraju zamykane są składowiska niespełniające wymagań oraz inwestuje się w budowę nowych kompostowni.

Częścią obowiązującego National Waste Management Plan (NWMP) 2014-2020 jest Waste Prevention Plan który obejmuje wybrane sektory przemysłu oraz odpady w nich powstające. W planie wskazane są cele ogólne, które warto wdrażać i promować:

- Oddzielenie tendencji wzorstu zużycia zasobów od rozwoju gospodarczego;
- Reducje zużycia materiałów i produkcji odpadów;
- Rozwiązania mające jak najniższy wpływ na środowiska w całym cyklu życia produktu;
- Tworzenie nowych stanowisk pracy.

D. MOŻLIWOŚCI WDROŻENIA NOWEJ TECHNOLOGII GOSPODARKI ODPADAMI W REGIONIE

Uczestnicy debaty byli bardzo zainteresowani realizowanym projektem instalacji badawczo – rozwojowej LIFE COGENERATION.PL oraz problemami ekonomiczno-prawno-administracyjnymi jakie zespół napotkał w trakcie realizacji projektu. Dużym zainteresowaniem wśród uczestników cieszyły się kwestie legislacyjne – w odniesieniu do odpadów jako paliwa. Ciekawe okazały się rozwiązania dotyczące handlu emisjami i sposobu postrzegania odpadów jako materiałów biodegradowalnych i możliwości kwalifikowania powstałej z niej energii jako tej z odnawialnego źródła.

Chociaż na Węgrzech istnieje obecnie tylko jedna elektrownia, która produkuje energię z odpadów, stanowiąc zaledwie 0,5% udziału całości produkowanej energii elektrycznej, należy się spodziewać, iż w przyszłości znacznie wzrośnie jej udział w całej produkcji krajowej. Węgierski parlament zatwierdził niedawno krajową strategię energetyczną do roku 2030 zgodnie, z którą przewiduje wzrost udziału OZE (w tym waste to energy) do poziomu 15% w 2030 r. oraz 20% 2050 r.

Biorąc pod uwagę obecną sytuację gospodarki odpadami na Węgrzech oraz obraną strategię energetyczną na przyszłość, wdrożenie technologii LifeCogeneration.pl jest bardzo ciekawym strategicznie rozwiązaniem.

E. INNE WNIOSKI Z DEBATY

W ramach wydarzenia zespół Lifecogeneration podzielił się doświadczeniami dotyczącymi planowania, realizacji, uczestnictwa i partnerstwa w projektach LIFE. Poza informacjami fachowymi uczestnicy byli szczególnie zainteresowani zagadnieniami

praktycznymi w tym: trudnościami związanymi z planowaniem, aspektami innowacyjnymi, procesem planowania finansowego, znalezieniem partnerów oraz tym, co sprawia, że projekt Lifecogeneration.pl jest realizowany z sukcesem. Przekazana wiedza oraz informacje praktyczne mogą pomóc potencjalnym beneficjentom w przygotowaniu wniosków do programu LIFE. Jednocześnie stanowią doskonałą bazę początkową dostarczając pomysły na projekty związane z gospodarką odpadami, energią z odpadów oraz zrównoważonym zarządzaniem środowiskiem.

LITERATURA:

CEWEP (2013) Country Report 2012-2013 Hungary, the Confederation of European Waste-to-Energy Plants

EEA (2013), Municipal Waste management in Hungary, European Environment Agency

http://ec.europa.eu/environment/eir/country-reports/index2_en.htm